

zbraně, které sám stěžovatel vynutil, vystěhování nábytku Josefa S-a z jeho bytu a nastěhování deputátníků, k němuž stěžovatel vybízel, a odevzdání zbraní, četníkům davem odňatých, na obecní úřad, k němuž stěžovatel vyzýval, a to v zámku, dav, jenž byl ochoten, zbraně četníkům vrátiti. Neboť zbraně a nábytek měly dle vůle oprávněných osob zůstat v domě F-a, ve dvoře (obydli) S-a a v zámku, pokud se týče četníkům, v zámku meškajícím. Vědomí Bedřicha Š-a o bezprávnosti těchto násilností, zločinný úmysl stěžovatelův, k nim směřující, a zodpovědnost jeho za ně nejsou nikterak dotčeny tvrzenou, ale nezjištěnou snahou jeho zamezení další vážnější ještě vytržnosti. Třebaže se snad nálada davu nesla za zabitím Václava F-a, — jak tvrdil ovšem jen sám stěžovatel — anebo k jiným vážným výstřednostem, nebyl tím zjednáán stav neodolatelného donucení, tísně stěžovatele, jednak proto, že hroživou náladou davu nebyl ohrožen ani on sám, ani osoba mu blízká, jednak proto, že, najmě na počátku vytržnosti, byly zde i jiné prostředky k zamezení hrozícího snad bezpráví, než páchaní vyličených násilností, které byly snad méně vážnými, než jakými snad dle nálady davu hrozily býti, avšak přes to stejně bezprávné, protizákonné a zločinné.

Zřejmě z důvodu čís. 10 Šu 281 tr. ř. namítá stížnost, že stěžovatele Josef Ř. a Jan P. neměli býti odsouzeni současně pro zločin Šu 83 tr. zák. a pro zločin Šu 81 tr. zák., jelikož jde prý o týž trestný čin, jehož skutkový podklad je vyčerpán již podřaděním jeho pod jeden z obou zákonů. Možno ponechat stranou, že nalézací soud shledává skutkovou podstatu Šu 83 tr. zák. v násilnostech spáchaných spolupachatelem Josefa Ř-a v dorozumění s ním na jmění Josefa S-a pokud se týče u stěžovatele Jana P-a v násilnostech, spáchaných jím na jmění a statku zámku a nikoliv v násilnostech spáchaných stěžovatelem na četníku S-ovi pokud se týče J-ovi. Neboť námitka jest pochybena i za předpokladu, že jde u stěžovatele o týž skutkový podklad, totiž o násilnosti, spáchané na četníku, meškajícím v cizím domě se svolením majitele po bezprávném vniknutí více pachatelů v úmyslu, by výkon služby četnickovy byl zmařen. Z tohoto děje převyšují skutkovou podstatu Šu 83 tr. zák. skutkové složky, že došlo v domácí osobě, již bylo učiněno násilí, o osobu vrchnostenskou, v Šu 68 tr. zák. jmenovanou, veřejnou službu vykonávající a že násilí neslo se za zmařením výkonu veřejné služby. Povaha osoby a účel vyžadují — jelikož s hlediska Šu 83 tr. zák. jsou povaha domácí osoby, násilím dotčené, a účel násilí bez významu — zvláštního trestně právního hodnocení, které se správně stalo současným podřaděním činu pod ustanovení Šu 81 tr. zák.

Čís. 1160.

Pokud požívají členové bytové komise ochrany Šu 68 tr. zák.

(Rozh. ze dne 16. března 1923, Kr I 457/22).

N e j v y š š í s o u d jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti obžalovaného Josefa Š-a do rozsudku zemského trestního soudu v Praze ze dne 4. února 1922, jímž byl stěžovatel uznán

vinným zločinem veřejného násilí dle Šu 81 tr. zák., zrušil napadený rozsudek a sprostil dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. obžalovaného z obžaloby pro zločin veřejného násilí dle Šu 81 tr. zák., jehož se prý dopustil tím, že dne 29. března 1921 členu bytové komise Josefu N-ovi, tedy osobě v Šu 68 tr. zák. jmenované, když konal svou službu v úmyslu, by tento výkon zmařil, skutečným násilným vztažením ruky se zprotivil.

D ů v o d y:

Zmateční stížnost obžalovaného nelze upřítí oprávněnosti, pokud s hlediska zmatku čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. dovozuje, že bytová komise nebyla oprávněna k opatřením toho druhu, jaké vykonával v době trestního činu svědek Josef N., že jednání N-ovo nebylo úředním úkonem a že zmaření jeho nezakládá skutkové podstaty zločinu Šu 81 tr. zák. Nálezací soud používá zákona mylně, vyslovuje p o v š e c h n ě, že členové bytové komise jsou osobami, v Šu 68 tr. zák. jmenovanými, vykonávající funkce veřejného úřadu, výkony vlády, přenesené na členy bytové komise. Vrchnostenská povaha osoby, činností pachatelovou dotčené, závisí na jejím formálním oprávnění k úkonu, o který jde. Skutková podstata zločinu dle Šu 81 tr. zák. předpokládá tedy, že výkon, k jehož násilnému zmaření úmysl pachatele směřuje, spadá do oboru povinností a práv, která přísluší postižené osobě na základě jejího veřejného úřadu, její veřejné služby, nebo státnímu, obecnímu úřadu, z jehož příkazu je postižená osoba činnou. Tohoto předpokladu zde není. Obec může dle Šu 22 zákona ze dne 30. října 1919 čís. 592 Sb. z. a n. jehož účinnost byla vládním nařízením ze dne 22. prosince 1920 čís. 656 Sb. z. a n. prodloužena do 30. dubna 1921 — ustanoviti bytovou komisi a zmocniti ji, by vykonávala všechna nebo některá oprávnění, podle tohoto zákona obci příslušející. Dle §§ 2 až 20 vyčerpávají se úkony obce ve vyžádávání zpráv, v zákoně blíže naznačených, od majitelů domů a jiných osob, tamtéž uvedených, v úplném nebo částečném zabírání bytů za předpokladů, v zákoně vymezených, v opatřeních rázu tamtéž označeného ohledně zabraných místností obytných neb obyvatelných, a v tom, že může dáti byty a místnosti (zřejmě za účelem rozhodnutí, zda má být anebo místnost zabrat) dáti prohlédnouti osobami k tomu zmocněnými. Uspořádání jiných bytových záležitostí, urovnání sporů mezi nájemníky a podnájemníky a péče o nocleh té neb oné osoby nejsou mezi úkoly a právy obce v tomto zákoně uvedeny. Nespadala proto do oboru povinností a práv bytové komise činnost svědka Josefa N-a, nálezacím soudem zjištěná, totiž opatření, aby 18letá Božena H-ová mohla tu noc ještě přespat v bytě Vlasty N-ové a nemusela jíti v noci do V. K domáhání se přístupu do domu, o který jde, za tímto účelem a to dokonce v noční době (v 8 hodin večer v měsíci březnu) nebyla oprávněna bytová komise a nebyl tudíž oprávněn ani její člen Josef N. Nedostávalo se mu formálního oprávnění k takovému úkolu, nebyl ve vykonávání služby veřejné, násilné vztažení ruky na něho nezakládá skutkové podstaty zločinu Šu 81 tr. zák. Pro doličený zmatek čís. 9 písm. a) Šu 281 tr. ř. bylo rozsudek první stolice zrušiti; jelikož tu není ani poukazů k některému jinému trestnému činu, jehož stíhání přísluší veřejnému obža-

lobci, ani obžaloby Josefa N-a pro přestupek dle Šu 496 tr. z., byl obžalovaný dle § 259 čís. 3 tr. ř. z obžaloby sprostěn.

Čís. 1161.

Přečin dle Šu 303, odstavec druhý, tr. zák.

Zavěšení křížů v učírnách může býti též otázkou života státního a politického. K pojmu »promlouvání« o věcech státního a politického života.

(Rozh. ze dne 16. března 1923, Kr II 8/22.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu ve Znojmě ze dne 19. září 1921, jímž byl obžalovaný P. Josef P. dle Šu 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin dle Šu 303 tr. zák. a čl. I zákona ze dne 20. února 1919 čís. 111 Sb. z. a n. zrušil napadený rozsudek a vrátil věc prvému soudu, by jí znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Zmateční stížnost státního zastupitelství vychází z předpokladu, že se skutková zjištění nalézacího soudu, pokud jde o doslov řeči, obžalovaným v kostele po skončeném kázání s kazatelny pronesené, kryjí s doznáním obžalovaného. Tomu však tak není. Nalézací soud uvádí v důvodech rozsudku nejprve doslov řeči obžalovaného podle obžalovacího spisu, pak doslov této řeči podle obhajoby obžalovaného, uvádí a odůvodňuje pak dále, že a proč nemohl vzít doslov řeči obžalovaného za prokázany, a má konečně toliko za prokázáno, že »obžalovaný po skončeném kázání v kostele promlouval o odstranění křížů z učíren a o solidárním vystupování všech věřících, v jejichž čele sám půjde, proti zamýšlenému odstranění křížů«. Nalézací soud nezjišťuje tedy doslovu řeči obžalovaného, a, ježto zmateční stížnost státního zastupitelství nevytýká s hlediska důvodu zmatečnosti čís. 5 Šu 281 tr. ř. neúplnost rozsudku, dlužno při přezkoumání rozsudku vycházeti pouze ze shora uvedeného zjištění. Budiž předesláno, že kříž jest symbolem křesťanství vůbec a katolického náboženství zvláště; zavěšení a odstranění kříže nemusí však býti vždy otázkou ryze náboženskou, nýbrž může také býti, zejména jedná-li se o kříž v místnostech školních, otázkou života státního a politického; v tomto směru nelze tedy souhlasiti s názorem nalézacího soudu, který pokládá otázku tu za záležitost pouze náboženského rázu. Vždyť k věcem života státního a politického patří rozdělení moci a vlády ve státě a úprava poměrů sociálních, hospodářských a kulturních, mezi něž náleží zajisté i otázka umístění křížů v místnostech školních, takže určení příslušných směrnic k řešení otázky zavěšení a odstranění křížů